

ingediend op **1956** (2023-2024) – Nr. 1
17 januari 2024 (2023-2024)

Voorstel van resolutie

van Staf Aerts, Mieke Schauvliege, Imade Annouri,
Meyrem Almaci, Johan Danen en Stijn Bex

over ongeoorloofde militaire transporten
door de Antwerpse haven naar Israël

Het Vlaams Parlement,

– gelet op:

- 1° artikel 6, §1, VI, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen die bepaalt dat “de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie, en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie evenals van producten en technologieën voor tweëerlei gebruik” een uitsluitend gewestelijke bevoegdheid is, behalve wat betreft “de federale bevoegdheid inzake de in- en uitvoer met betrekking tot het leger en de politie en met naleving van de criteria vastgesteld in de Gedragscode van de Europese Unie op het stuk van de uitvoer van wapens”;
- 2° de memorie van toelichting van het Wapenhandeldecreet uit 2012 die expliciet stelt dat het Vlaamse Gewest exclusief bevoegd is voor de doorvoer van wapens, munitie, en materieel voor militair gebruik;
- 3° artikel 26 van het Wapenhandeldecreet, dat in paragraaf 1 onder meer bepaalt dat elke aanvraag van uit- of doorvoer wordt getoetst aan een reeks criteria, gebaseerd op artikel 2 van het Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de Raad (EU) van 8 december 2008 tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor de controle op de uitvoer van militaire goederen en technologie;
- 4° het feit dat voormelde criteria onder meer de eerbiediging van de mensenrechten in het land van eindgebruik en de naleving van het internationaal humanitair recht door dat land omvatten, alsook de naleving van de internationale verplichtingen en verbintenissen van België, in het bijzonder de door de VN-Veiligheidsraad of de EU aangenomen sancties, overeenkomsten ter zake van non-proliferatie en andere onderwerpen, alsook andere internationale verplichtingen; de interne situatie van het land van eindgebruik ten gevolge van spanningen of gewapende conflicten; de handhaving van vrede, veiligheid en stabiliteit in de ontvangende regio; en het gedrag van het land dat de goederen of technologie in kwestie koopt tegenover de internationale gemeenschap, namelijk de houding van dat land tegenover terrorisme, de aard van zijn bondgenootschappen en de eerbiediging van het internationaal recht;
- 5° het bijkomende criterium in artikel 28, 1°, van het Wapenhandeldecreet over de “externe belangen en internationale doelstellingen van het Vlaamse Gewest en België”;
- 6° de “overwegingen van nationaal buitenlands en veiligheidsbeleid” en “overwegingen omtrent het voorgenomen eindgebruik”, vermeld in artikel 15 van de Dualuseverordening 2021/821;
- 7° de algemene beleidslijn die het Vlaamse Gewest op basis van voormeld Wapenhandeldecreet, het Gemeenschappelijk Standpunt van de Raad alsook op basis van de resolutie van het Vlaams Parlement van 7 januari 2009 betreffende de oorlog in Gaza hanteert met betrekking tot de uitvoer en doorvoer van strategische goederen naar Israël, die erin bestaat dat uitvoer noch doorvoer wordt goedgekeurd die de versterking van de militaire capaciteit van de Israëlische krijgsmacht inhoudt;
- 8° het feit dat deze beleidslijn in concreto betekent dat de uitvoer en de doorvoer van de verschillende categorieën van strategische goederen (defensiegerelateerde producten, ordehandhavingsmateriaal, ander voor militair gebruik dienstig materiaal, civiele vuurwapens en dualuseproducten) niet toegestaan zijn als er sprake is van militair eindgebruik in Israël;
- 9° het feit dat deze beleidslijn betekent dat de vergunning niet wordt toegestaan als de eindgebruiker de Israëlische overheid, het Israëlische leger of een Israëlische defensiegerelateerde onderneming is, of als civiele ondernemingen de goederen zullen aanwenden voor militaire doeleinden;

- 10° het feit dat het Wapenhandeldecreet onder meer in artikel 8 duidelijk stelt dat goederen die bestemd zijn of kunnen zijn voor het plegen van genocide, misdaden tegen de mensheid of oorlogsmisdaden enkel doorgevoerd kunnen worden mits een vergunning;
 - 11° artikel 46 van het Wapenhandeldecreet, dat bepaalt dat de personeelsleden die de Vlaamse Regering hiertoe aanwijst, toezicht moeten houden op de naleving van voormelde verplichtingen en hiertoe inzage kunnen vorderen in alle documenten, correspondentie en andere informatiedragers in welke vorm ook, en zich daarvan een kopie kunnen laten verstrekken of zelf een kopie maken; relevante inlichtingen inwinnen; transportmiddelen kosteloos kunnen laten stoppen om de lading te onderzoeken of te laten onderzoeken, met inbegrip van de lading die zich op de kade of in opslagplaatsen in de haven bevindt en die bestemd is voor of afkomstig is van het transport over het water of in de lucht, en van de vervoersdocumenten. Als het onderzoek niet ter plaatse uitgevoerd kan worden, mogen ze bevelen dat de lading naar een andere plaats binnen een straal van 15 kilometer wordt overgebracht, op kosten van de verantwoordelijke voor de in-, uit-, doorvoer of overbrenging;
 - 12° het feit dat voormelde personeelsleden bij de uitoefening van hun rechten vaststellingen mogen doen met behulp van audiovisuele middelen, zich mogen laten bijstaan door personen die ze daarvoor hebben aangewezen op grond van hun deskundigheid, de bijstand van de politie kunnen vorderen, en alle noodzakelijke bewarende maatregelen met betrekking tot goederen nemen voor een periode van 72 uur;
 - 13° het feit dat de in-, uit- en doorvoer van goederen waarvan de in-, uit- en doorvoer aan een vergunning onderworpen is, zonder een dergelijke geldige vergunning, volgens artikel 47 van het Wapenhandeldecreet gestraft kan worden met een gevangenisstraf die ten hoogste vijf jaar bedraagt, met een geldboete van ten minste 250 euro en ten hoogste 250.000 euro of het dubbel van de waarde van de goederen in kwestie, en met het verbod om in de toekomst nog in-, uit- of doorvoeractiviteiten te verrichten;
 - 14° de berichten dat rederij ZIM in de periode van een jaar 39 keer Antwerpen binnenvoer waarvan bij minstens negen van deze schepen militair materiaal aan boord zou zijn, waarbij het om minstens 246 ton munitie en 20 ton aan ontstekers zou gaan;
 - 15° het ontegenzeggelijke menselijke leed dat de wapens en munitie van het Israëliëse leger de voorbije maanden toebrachten, alsook de omvangrijke rapporten over vermoedelijke oorlogsmisdaden vanwege het Israëliëse leger;
 - 16° het rapport uit 2021 van het Vlaams Vredesinstituut, getiteld 'Onder de radar', dat stelde dat ingewikkelde regels en gebrek aan controle doorvoer van militaire goederen over ons grondgebied onder de radar houdt, en een aantal voorstellen deed om deze gebreken te verhelpen;
 - 17° het feit dat het Antwerps-Brugse Havenbedrijf weliswaar geen informatie krijgt over wapens en munitie an sich, maar wel over gevaarlijke en explosieve goederen aan boord, hetgeen samen met andere informatie een sterke indicatie kan zijn voor de aanwezigheid van munitie en wapens;
 - 18° het feit dat de dienst Controle Strategische Goederen (dCSG) minstens op 12 december 2023 gebruikmaakte van haar decretale bevoegdheden om informatie in te winnen bij het Havenbedrijf over de aanwezigheid van dergelijke goederen op een verdacht schip, waaruit blijkt dat dit dus wel degelijk tot de mogelijkheden behoort;
- overwegende dat:
- 1° de bevoegde instellingen van de VN erop hebben gewezen dat de militaire acties van Israël in Gaza gepaard gaan met een groot risico van schendingen van het internationaal humanitair recht en zelfs een risico op oorlogsmisdaden;

- 2° de beleidslijn die het Vlaamse Gewest al sinds 2006 aanhoudt betreffende dergelijke doorvoer is dat men hiervoor geen vergunning toekent;
 - 3° het Vlaamse Gewest exclusief bevoegd is voor het toezicht op het Wapenhandeldecreet en voor het uitoefenen van deze bevoegdheden de nodige decretale mogelijkheden heeft, zowel wat betreft samenwerking met de douane tot het uitvoeren van controles, het uitvoeren van eigen Vlaamse controles, het opvragen van informatie bij andere diensten en overheden en het tijdelijk aanslaan van goederen;
- vraagt de Vlaamse Regering:
- 1° alle doorvoer door Vlaanderen van militaire goederen naar Israël vergunningsplichtig te maken, en doorvoervergunningen te weigeren indien de goederen bestemd zijn voor het Israëlijsche leger, en dit conform de criteria uit het Wapenhandeldecreet, de Europese regels en het Internationaal wapenhandelsverdrag;
 - 2° proactief contact op te nemen met de andere betrokken federale en lokale overheden, zoals het Antwerps-Brugse Havenbedrijf, de federale overheid, om haar beleidslijn zo efficiënt en effectief mogelijk af te dwingen;
 - 3° de nodige juridische actie te ondernemen bij alle bewuste overtredingen van het Wapenhandeldecreet;
 - 4° grondig lessen te trekken uit het feit dat zoveel doorvoer van militair materieel naar Israël lijkt te hebben plaatsgevonden ondanks de Vlaamse beleidslijn en het manifeste risico dat deze goederen gebruikt zullen worden om schendingen van het internationaal humanitair recht te plegen, en zeer spoedig de nodige aanpassingen door te voeren in zowel regels als feitelijke controle.

Staf AERTS
Mieke SCHAUVLIEGE
Imade ANNOURI
Meyrem ALMACI
Johan DANEN
Stijn BEX